

Steinmetz Bella Otthonában

Ez itt, [Maros]Vásárhelyen van, az egyik szobámban. A második férjem édes unokatestvérének, Spiccer Sárának, akit a család Pirinek hív, az unokája a fiú, ők férj feleség [a lánnyal]. Jobbról az első az Ilka [Ő van Steinmetz Bellával napközben. -- A szerk.]. Olyan négy-öt éve készült a fénykép. Jöttek köszönteni. 1994-ben meghalt a férjem. Itt, a [maros]vásárhelyi zsidó temetőben temették el. Kádist is mondtak, Grünstein volt akkor az előimádkozó, és ő temette. De erről ne beszéljünk, mert ez nagyon fájó valami. Még ennyi év után is, szegényt tizenegyedik éve, hogy elvesztettem, és utána még ma is kapom a tiszteletet. Ott, ahol dolgozott a férjem, volt egy csomó fiatal, ilyen aktivisták, párttagok voltak. Azok még most is köszönnek nekem. Őutána. 'Doamna Steinmetz, ce mai faceti?' [Hogy van, Steinmetz asszony? (román)]. Felajánlották ezelőtt egypár héttel is, hogy hoznak nekem halat a tóból. Mint jellem, abszolút korrekt ember volt. A hitközségtől nem kapok támogatást. Ajándékot néha, amikor jön az újév, s van nekik fölösleges élelmiszerük, akkor küldenek egy-egy csomagot. Az igazság az, hogy az a nyugdíj, amit én Németországból kapok, egyelőre ma még elég. És most például kaptam valamit, de nagyon keveset, Magyarországról, szülő után. Egy skót szervezettől kapok minden héten segítséget [A Târgu Mures Trustot 1999-ben alapította Ethne Woldman, a Jewish Care Scotland ügyvezetője. A szervezet három személyt fizet, hogy rendszeresen fölkeresse az idős embereket. -- A szerk.]. Keddenként jönnek. Jól érzem magam a bőrömben, felemelt fejjel járok. Itt születtem, itt élek, s itt halok meg. Ebben a korban sajnos nincs mit mondani a mindennapokról. Nehezen telnek, mert nap nap után jönnek különböző betegségi problémák. A fülemmel is műhiba volt, még hallókészülék is kell. Zenét nem tudok már hallgatni, mikor életem volt a zene. Keresztrejtvényt fejtek, elolvasom a napi újságot, televíziózik, kiválasztok magamnak két-három kicsi hülye telenovellát, amit úgy is megérték, ha nem olvasom [a feliratát]. Sajnos nagyon kevés zenét közvetít, pedig harminc-negyven állomást tudok fogni ezen a televíziómon. Nagyon szeretnek engem, nagyon sokan meglátogatnak. De a legédesebb az, hogy ott szemben [aki lakik] -- én nem tudom, ők sem tudják, hogy hogy hívnak, de kommunikálunk, beszélünk. Mutatták, hogy két virág [van az ablakomban] így, s mondja [mutatja], hogy sehol senkinek nincs virágja, és neked van. Hát ilyen szórakozásunk van. Nyilván tartanak mint nagyon öreg. Talán tudják a koromat is, mert látnak.